

The background image shows a close-up of a rock surface with a circular depression. The rock is dark and textured, with some lighter-colored mineral deposits. A red rectangular box is overlaid on the upper left, containing the text 'Mattilsynet'. To the right of this box, the text 'Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler' is visible. At the bottom, there is a large red title and a smaller black text block.

Mattilsynet

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Forslag til ny drikkevannsforskrift

Barbo Rimeslaatten Klakegg,
Mattilsynet, region Midt

TID FOR Å FØLGE OPP KRAVENE

I WHOS PROTOKOLL OG DE NASJONALE MÅLENE

1 Bedre standarden på ledningsnett

2 Redusere utbrudd og tilfeller av vannbåren sykdom

3 Knytte utilfredstillende separate og små felle-sanlegg til felles vannforsyning der kvaliteten lettere kan kontrolleres

4 Velge inntakspunkt der forurensningsfaren er minst

5 Bedre beskyttelsen av vannkilder

6 Bedre informasjon til publikum om kvaliteten på drikkevannet

7 Bedre kvalitet på drikkevannet

8 Øke funksjons-sikkerheten til vannforsyningen

Protocol on Water and Health 17. juni 1999

- **adequate supplies** of wholesome drinking-water
- **adequate sanitation** of a standard that sufficiently protects human health and the environment
- **effective protection** of water resources used as sources of drinking-water, and their related water ecosystems, from pollution from other causes
- adequate **safeguards for human health** against water-related diseases
- and effective systems for **monitoring and responding to outbreaks** or incidents of water-related diseases.

Grunnlaget for den nye forskriften

- Drikkevannsforskriften ble fastsatt 4. desember 2001
- Regjeringen har fastsatt nasjonale mål for vann og helse i samsvar med Verdens helseorganisasjon/UNECEs protokoll for vann og helse.
- Hovedutfordringene i Norge (ifølge Helse- og omsorgsdepartementet)
  - Stort lekkasjetap i ledningsnett med fare for innsug
  - 600 000 mennesker får vann fra små vannforsyninger med ukjent vannbehandling og kvalitet
  - Endret sikkerhetssituasjon
  - Klimaendringer
- Høringsfristen var 11. april 2016 ☹️

Nasjonale mål for vann og helse og samfunnsutviklingen ligger til grunn for tydeligere krav i forskriften til:

- Farekartlegging og farehåndtering
- Vedlikehold av ledningsnett
- Registreringsplikt og krav som også gjelder (svært) små vannforsyningssystemer
- Forebyggende sikring. Krav om opplæring av ansatte for å etablere en sikkerhetskultur
- Tydeligere kompetansekrav
- Klare krav til beredskap og beredskapsøvelser
- Tydeliggjøring av kommunens plikter til å ta drikkevannshensyn i forbindelse med planarbeid etter plan- og bygningsloven

© adpic

Regjeringen.no

Tema ▼ Dokument ▼ Aktuelt ▼ Departement ▼ Regjering ▼

Du er her: regjeringen.no > Dokument > Høring > Høring - forslag til ny forskrift om vannforsyning og drikkevann

Høring - forslag til ny forskrift om vannforsyning og drikkevann

Høring | Dato: 07.01.2016

Den gjeldende drikkevannsforskriften ble fastsatt 4. desember 2001. På bakgrunn av ny kunnskap, endringer i direktivet og den generelle samfunnsutviklingen har departementet funnet det nødvendig å revidere og fornye drikkevannsforskriften. Forskriftsarbeidet er en del av regjeringens satsing på å ruste Norge for fremtiden.

Status: På høring
Høringsfrist: 11.04.2016

Høringsbrev

Vår ref.: 16/1186

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til ny forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften).

Bakgrunn

Den gjeldende drikkevannsforskriften ble fastsatt 4. desember 2001. På bakgrunn av ny kunnskap, endringer i direktivet og den generelle samfunnsutviklingen har departementet funnet det nødvendig å revidere og fornye drikkevannsforskriften. Forskriftsarbeidet er en del av regjeringens satsing på å ruste Norge for fremtiden.

Regjeringen fastsatte 22. mai 2014 nasjonale mål for vann og helse i samsvar med Verdens helseorganisasjon/UNECEs protokoll for vann og helse. Informasjon om protokollen og de nasjonale målene for vann og helse finnes på [Mattilsynets internetsider](#). Revisjon av drikkevannsforskriften er et sentralt tiltak for å følge opp målene.

Hovedutfordringene på drikkevannsområdet er stort lekkasjetap i ledningsnett med fare for innsug av helseskadelige smitteoffer og andre farlige stoffer samt at i størrelsesorden 600 000 mennesker får vann fra små vannforsyninger med ukjent vannbehandling og kvalitet.

Endret sikkerhetssituasjon og klimaendringer er også en del av årsakene til forskriftsendringen.

Hovedinnholdet i forskriftsutkastet

Departementet foreslår en rekke strukturelle endringer i forskriftsutkastet for å gjøre forskriften mer leservennlig og for å få tydeligere frem hva som kreves og hvem de ulike bestemmelsene retter seg mot. For å følge opp de nasjonale målene for vann og helse og møte samfunnsutviklingen foreslår

- farekartlegging og farehåndtering som et gjennomgående prinsipp

http://www.mattilsynet.no/mat_og_vann/vann/vannverk/drikkevannsforskriften_revideres.4913

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---for-slag-til-ny-forskrift-om-vannforsyning-og-drikkevann/id2469673/>

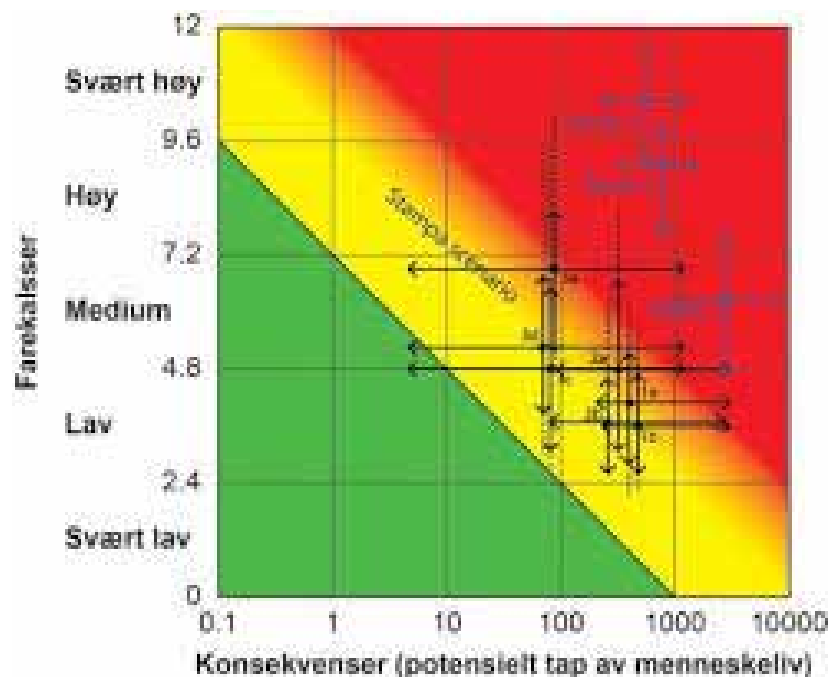
§ 9. Farekartlegging og farehåndtering

9. Farekartlegging og farehåndtering

Vannverkseieren skal identifisere alle farer og årsaker til farer som må forebygges, fjernes eller reduseres til et akseptabelt nivå for å sikre levering av tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann som er egnet til bruk.

Vannverkseieren skal sikre at tiltak som forebygger, fjerner eller reduserer farene til et akseptabelt nivå, identifiseres og gjennomføres.

Vannverkseieren skal sikre at farekartleggingen og farehåndteringen er oppdatert.

Konkrete krav til internkontroll i § 10

Internkontrollen skal minst omfatte

- hvordan vannforsyningssystemet er **organisert** og hvordan ansvaret og myndigheten er plassert
- **rutinene** vannverkseieren har etablert for å sikre at kravene i denne forskriften etterleves
- **resultatene** vannverkseieren finner
- rutinene som følges dersom det oppstår **avvik** fra kravene i denne forskriften
- rutinene som følges for å **hindre at avvik fra regelverket gjentar seg**.

Prøvetakingsplanen og analyseresultatene skal være skriftlige. Øvrige deler av internkontrollen skal være skriftlige ved de vannforsyningssystemene som produserer minst **10 m³ drikkevann per døgn**, eller som forsyner en eller flere sårbare abonnenter eller næringsmiddelforetak. Mattilsynet kan om nødvendig pålegge mindre vannforsyningssystemer skriftlig dokumentasjon.

Vannverkseieren skal sikre at internkontrollen er oppdatert, og at alle som bidrar til å produsere og levere drikkevannet arbeider i samsvar med denne.

§ 11. Kompetanse og opplæring

Vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemet har, eller gjennom avtale har tilgang til, nødvendig kompetanse.

Vannverkseieren skal sikre at alle som deltar i aktiviteter omfattet av denne forskriften, gis opplæring som står i forhold til arbeidsoppgavene. Alle skal være kjent med betydningen av trygghetskravene i § 5 og sikringskravene i § 20.

§ 12. Registrering av «alle»

Små vannforsyningssystem leverer dårligere drikkevann enn de større vannforsyningssystemene. Ifølge Folkehelseinstituttet er en stor del av de registrerte sykdomstilfellene der drikkevann er årsak, knyttet til små vannforsyninger.

Det må bli enklere å ivareta drikkevannshensynet i forbindelse med kommunens planarbeid

Samfunnet skal ha kjennskap til alternative kilder

Mattilsynet skal gjøre oversikten tilgjengelig for kommunene.

§ 13. Plangodkjenning, ikke godkjenning

1. Søke Mattilsynet om godkjenning av etablerings- og driftsplanen. Planen skal dokumentere at vannforsyningssystemet vil kunne oppfylle kravene i forskriften.
2. Informere berørte kommuner, slik at disse kan uttale seg om planen i samsvar med § 28
3. Påse at planen er godkjent av Mattilsynet før byggestart
4. Registrere elektronisk i Mattilsynets skjemateneste at vannforsyningssystemet er klart til å settes i alminnelig drift, før det settes i slik drift.

Ved endringer av betydning for hygieniske forhold eller for leveringssikkerhet i et vannforsyningsystem skal vannverkseieren også søke om plangodkjenning.

§ 14. Beskyttelsestiltak

Vannverkseieren skal sikre at drikkevannet beskyttes mot forurensning.

Vannverkseieren skal sikre at det planlegges og gjennomføres nødvendig beskyttelse av råvannskilden. Råvannskilden skal beskyttes slik at det ikke er fare for at drikkevannet blir forurenset. Vannverkseieren skal om nødvendig tilegne seg rettighetene for å opprettholde en slik beskyttelse.

Vannverkseieren skal sikre at allmennheten informeres om forbudet mot forurensning, der dette er relevant. Dette kan for eksempel gjøres med oppslag i vanntilsigsområdet.

Vannverkseieren skal, gjennom abonnementsavtalen eller på annen måte, sikre at kritiske abonnenter har en egnet sikring mot tilbakestrøm ved trykkforskjell.

Vannverkseieren kan stille krav om maksimal vannmengde som kan tas ut ved testing av sprinkleranlegg.

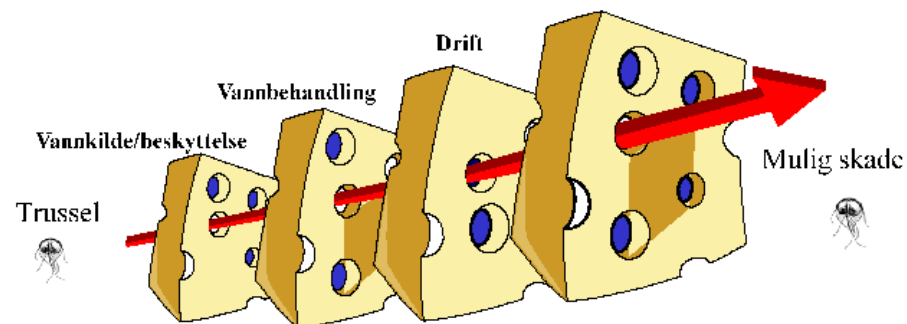
§ 15. Vannbehandling

Vannverkseieren skal sikre at råvannet behandles med **et tilstrekkelig antall hygieniske** barrierer slik at drikkevannet tilfredsstiller kravene i § 5 og § 19. Dette innebærer at vannbehandlingen skal være tilpasset

- a) råvannskvaliteten
- b) farene identifisert i samsvar med § 9
- c) mengden vann produsert og
- d) om vannforsyningsystemet leverer vann til sårbare abonnenter eller næringsmiddelforetak.

En vannbehandlingsmetode som fjerner eller inaktiverer sykdomsfremkallende mikroorganismer og parasitter, skal alltid inngå som en del av de hygieniske barrierene, med mindre farekartleggingen i samsvar med § 9 tilsier at det ikke er nødvendig.

Vannverkseieren skal sikre at det utarbeides en plan for hvordan vannbehandlingsanlegget skal vedlikeholdes, og at denne planen er oppdatert og følges.

Svikt skyldes hull i systemet

§ 17. Ledningsnett og internt fordelingsnett – NY KONKRET BESTEMMELSE

Vannverkseieren skal sikre at ledningsnett til enhver tid er tilstrekkelig lekkasjetett og i **tilfredsstillende stand**, for å hindre at drikkevannet blir forurenset.

Vannverkseieren skal sikre at det utarbeides en **plan** for hvordan ledningsnettet skal vedlikeholdes, og at denne planen er oppdatert og følges.

§ 20. *Forebyggende sikring*

Vannverkseieren skal sikre at vannbehandlingsanlegget og alle relevante deler av ledningsnettets er tilstrekkelig fysisk sikret, og at alle styringssystemer er tilstrekkelig sikret mot uautorisert tilgang og bruk.

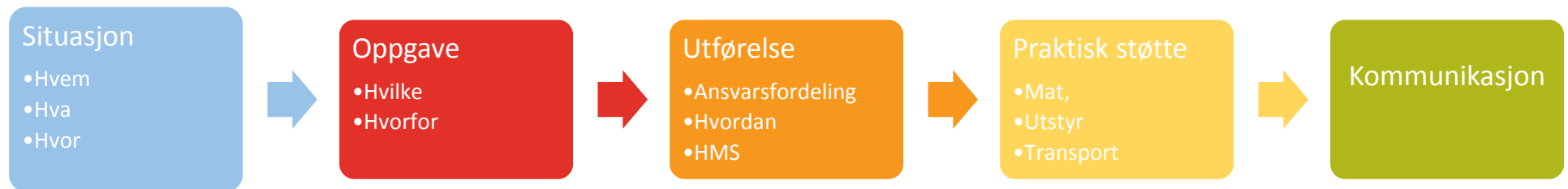

§ 21. Beredskap

Vannverkseieren skal sikre at det gjennomføres nødvendige beredskapsforberedelser og utarbeides beredskapsplaner i samsvar med helseberedskapsloven og forskrift om krav til beredskapsplanlegging.

Vannverkseieren av vannforsyningsystemer som produserer minst 10 m³ drikkevann per døgn, eller som forsyner en eller flere sårbare abonnenter eller næringsmiddelforetak, skal sikre at det utarbeides en **plan for beredskapsøvelser** i samsvar med § 7 i forskrift om krav til beredskapsplanlegging. Vannverkseieren skal sikre at denne planen er oppdatert og følges.

§ 22. Prøvetakingsplan

Vannverkseieren skal utarbeide en prøvetakingsplan

Prøvetakingsplanen skal være basert på farekartleggingen og inneholde en oversikt over:

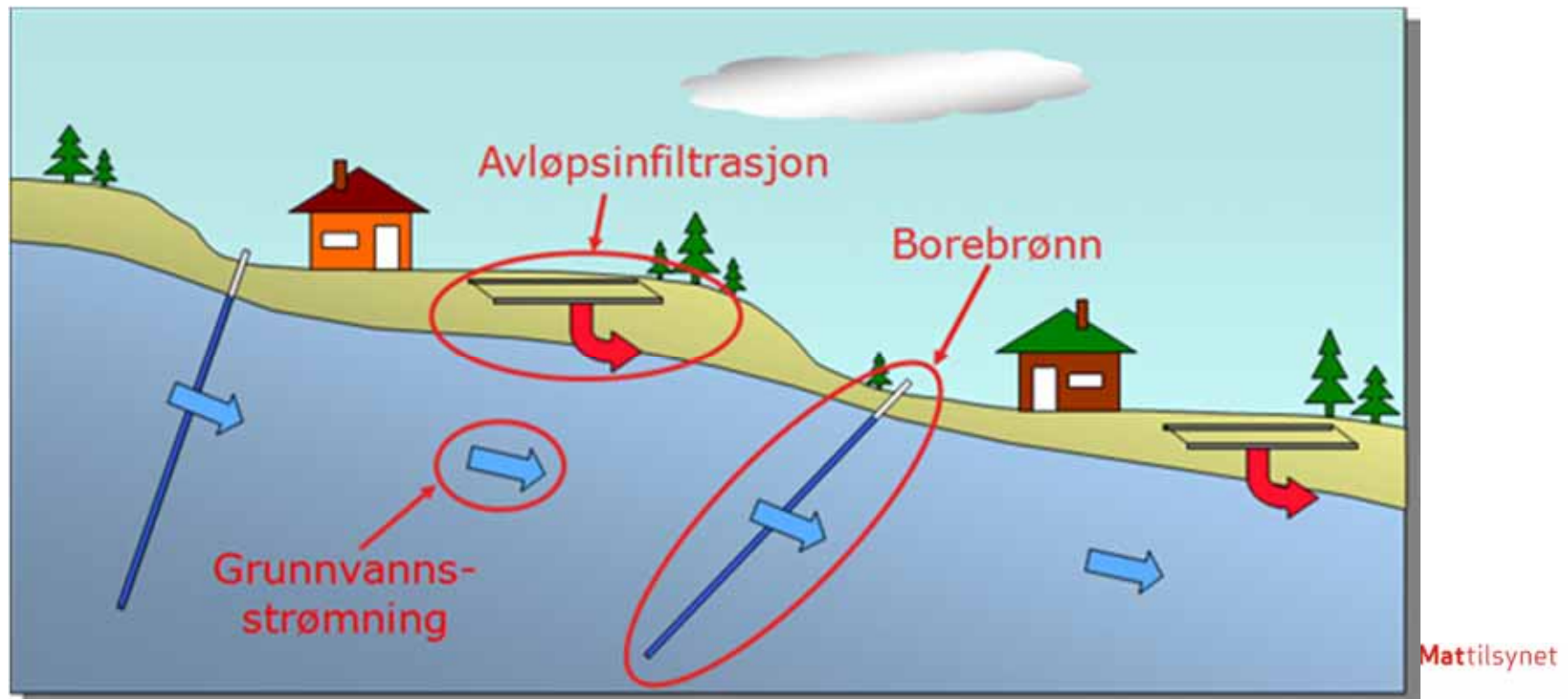
- a) prøvene som er nødvendige for å sikre og vise at vannforsyningssystemet oppfyller kravene
- b) hvor prøvene skal tas, på vannbehandlingsanlegget og på ledningsnettet. Dersom vannverkseieren kan vise at det ikke vil bli mer av et stoff i drikkevannet etter at det har passert ledningsnettet i et vannforsyningssystem, kan prøvene for disse analysene tas rett etter vannbehandlingen
- c) når prøvene skal tas.
- d) hvilke parametere de ulike prøvene skal analyseres for.

Vannverkseieren skal sikre at prøvetakingsplanen er oppdatert og følges.

Minstekrav (§ 23 og 24)

- krav om minst en årlig råvannsprøve fra alle vannforsyningsystem som produserer mindre enn 10 m³ drikkevann
- flytter kravet til å ta råvannsprøver ut av vedleggene og inn i forskriftsteksten.
- Begrepet enkel rutinekontroll er erstattet med prøvegruppe A, mens utvidet rutinekontroll er betegnet som prøvegruppe B.
- Minimum prøvetakingsfrekvens for alle vannforsyningsystemer, helt fra de som forsyner to abonnenter. Disse minste vannforsyningsystemene pålegges å gjennomføre minst en analyse av prøvegruppe A hvert år.
- gjennomføring av prøvetakingskravene i EUs drikkevannsdirektiv.

Kriterier for å redusere antallet prøver og enkelte parametre

Dersom risikovurderingen fastslår at det ikke utgjør noen helsefare eller at drikkevannet blir mindre egnet til bruk, kan

a) **frekvensen av analysene for en parameter reduseres**. (For å kunne gjøre dette skal samtlige representative drikkevannsprøver fra en periode på 3 år være lavere enn 60 prosent av grenseverdien/tiltaksgrensen for den aktuelle parameteren. Minst to prøver skal være analysert)

b) **analyser av en parameter fjernes fra prøvetakingsplanen** slik at drikkevannet ikke lenger overvåkes for denne. (For å kunne gjøre dette skal samtlige representative drikkevannsprøver fra en periode på 3 år være lavere enn 30 prosent av grenseverdien/tiltaksgrensen for den aktuelle parameteren).

Det er et mål å dreie fokus i størst mulig grad **mot reelle trusler** det enkelte vannforsyningssystemet står overfor og redusere kravene til å måtte analysere for parametre som ikke utgjør en potensiell fare.

§ 26. Opplysningsplikt til abonnentene

Vannverkseieren skal varsle abonnentene

- a) straks ved mistanke om avvik fra kravene og gi råd om hvordan de skal forholde seg
- b) ved avvik fra kravene gi råd om hvordan de skal forholde seg og
- c) om hvilke tiltak som gjennomføres

Vannverkseieren skal sikre at abonnentene til enhver tid har tilgang til oppdatert informasjon om drikkevannskvaliteten.

Dersom det er gjennomført en risikovurdering som medfører at antallet analyser i prøvegruppe A eller B er redusert skal abonnentene ha tilgang til et sammendrag av denne risikovurderingen.

§ 28. *Kommunens plikter*

Kommunen skal ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser.

Kommunen skal uttale seg om forhold som angår miljørettet helsevern og arealdisponering til planer for nye vannforsyningssystemer og ved søknader om endringer.

Kommunen skal på bakgrunn av data fra Mattilsynet ha oversikt over samtlige vannforsyningssystemer i kommunen.

Kommunen skal ha oversikt over vannkvaliteten i alle vannforsyningssystemene i kommunen.

Informasjon om vannkvaliteten skal gjøres tilgjengelig via kommunens internettsider.

Da er vi i mål☺

Mattilsynet